Pekka Vuorinen 16.1.2023

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Rakennusteollisuus RT ry:n lausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma - Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035 (VNS 4/2022 VP)

Rakennusteollisuus RT ry (RT) kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selontekoon Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma - Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035. RT keskeisiä huomioita ovat:

- Elinkeinoelämän eri toimialojen vähähiilitiekartat ovat tärkeä työkalu ilmastopolitiikan suunnittelussa ja jalkauttamisessa; niiden toimeenpanon tukeminen on ensiarvoisen tärkeää. RT toteaa EK:n tavoin, että suunnitelma tukeutuu monelta osin toimialojen vähähiilisyystiekarttoihin, ja korostaa että tiekarttojen toteuttaminen edellyttää vähähiilisiä investointeja tukevaa ja ennakoitavaa toimintaympäristöä. Yritysten ja julkishallinnon yhteistyö on keskeisessä roolissa päästövähennystoimien suunnittelussa, ja erityisesti eri toimialoilla laaditut Green Dealit ovat hyödyllisiä välineitä vähäpäästöisten ratkaisujen edistämiseen. Niiden soveltamisesta on saatu rohkaisevia kokemuksia, ja EK:n tavoin RT kannustaa niiden hyödyntämiseen.
- RT painottaa, että kaikki julkisen sektorin ohjausvaikutukset, sekä regulaatio että kannustimet, pitää suunnata ja säätää niin, että ne mahdollistavat aidosti vihreää siirtymän ja suuren kehitysloikan sekä kannustavat ja sitouttavat niihin. Parhaat ratkaisut syntyvät markkinaehtoisesti ja materiaali- ja teknologianeutraliteettia noudattaen.
- Suunnitelmassa todetaan: *"Ilmastosuunnitelmassa on huomioitu tällä kertaa myös kiertotalouden päästövähennysmahdollisuudet. Kiertotalous tarjoaa ratkaisuja, joilla voidaan vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja hillitä muutenkin kulutuksen ja tuotannon ympäristövaikutuksia. Merkittävimmät kiertotalouden avulla saatavat päästövähennykset tapahtuvat tuotantotoiminnassa, kun neitseellisten luonnonvarojen käyttö ja toisaalta valmistusprosessien energiantarve vähenevät."* RT toteaa, että kiertotalous tarjoaa ratkaisuja, joilla voidaan vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja hillitä muutenkin kulutuksen ja tuotannon ympäristövaikutuksia. Suunnitelmassa kiertotalouden tärkeys on kyllä huomioitu mutta vaatii vielä paljon sektorikohtaisia

Rakennusteollisuus RT ry
etunimi.sukunimi@rt.fi
Y-tunnus 0215303-5
www.rt.fi
puh. 09 12991
PL 381 (Eteläranta 10)
00131 Helsinki

tarkennuksia; Kiertotalouden strateginen edistämisohjelma voi tässä olla yksi keskustelufoorumi. Keskeisten kiertotaloustoimien toteuttamiseksi ja päästövähennysten saavuttamiseksi vähäpäästöistä innovaatiotoimintaa ja positiivista hiilikädenjälkeä tuottavan toiminnan edistämiseksi yrityksille täytyy tarjota tukea ja neuvontaa. Julkisen sektorin tulee toimia edelläkävijänä kiertotalouden edistämisessä. RT muistuttaa, että rakennetun ympäristön osalta olemassa olevan rakennuskannan elinkaaren pidentämisellä ja olemassa olevan kaupunkirakenteen parempi hyödyntäminen edustavat tehokkaita kiertotalousratkaisuja. Siksi maankäytön ohjauksella ja rakennuskannan muuntojoustavuuden edistämisellä on keskeinen rooli päästövähennysten toteuttamisessa.

- Säädösohjauksen osalta suunnitelma taustoittaa kohdassa 2. EU:n ilmastotoimet. RT pitää erittäin tärkeänä suunnitelman tavoitteiden saavuttamisen kannalta sellaista ratkaisua FF 55 – kokonaisuudelle, joka mahdollistaa kustannustehokkaimpien päästövähennystoimien hyödyntämisen kansallisesti kiinteistöjen toimenpiteiden osalta. Kustannustehottomasti kohdennetut yksityiskohtaiset EU – säädökset vievät resursseja tehokkaammin ilmastotavoitteita edistäviltä toimenpiteiltä. Tehokkain tapa vaikuttaa päästöihin on panostaa nopeasti olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamisen ohessa energiajärjestelmän vähäpäästöisyyteen. Rakennettua ympäristöä tulee tällöin tarkastella kokoisuutena osana laajempaa energiajärjestel-mää.
- RT yhtyy Raklin näkemykseen siitä, että suunnitelmassa on hyvin tunnistettu vapaaehtoisten energiatehokkuussopimusten rooli ilmastotyössä. Suunnitelmassa todetaan *"Kuntien energiatehokkuussopimusten lisäksi mm. elinkeinoelämän ja kiinteistöalan energiatehokkuussopimukset edistävät merkittävästi paikallista, alueellista ja kansallista ilmastotyötä"*. Ilmastotavoitteiden kannalta on aivan olennaista varmistaa energiatehokkuussopimusten jatkuminen myös nykyisen vuoteen 2025 kestävän sopimuskauden yli. Lisäksi on aivan olennaista varmistaa, että energiatehokkuussopimusten linkitys riittäviin kannustimiin säilyy.
- RT painottaa kaikissa ohjaustoimissa, niin sääntelyssä kuin kaavamääräyksissä materiaali- ja teknologianeutraliteetin säilyttämistä. Yksikään yksittäinen materiaali ei ole ratkaisu käsillä oleviin haastaviin päästövähennystavoitteisiin. RT muistuttaa, että ehdotetuissa hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen laskenta- ja arviointimenetelmissä tulee huomioida läpinäkyvästi tieteelliset tosiasiat maankäyttösektorin muuttumisesta nielusta päästölähteeksi sekä eri selvitysten asettamat em. arviointien sisältöön vaikuttavat uudet lähtökohdat. Arviointimenetelmiin liittyvät lisäselvitystarpeet ovat kiirellisiä.

Kunnioittavasti

RAKENNUSTEOLLISUUS RT ry

Aleksi Randell
toimitusjohtaja